

KÚRIA

Bhar.I.941/2013/6.szám

A Kúria a Budapesten, 2013. év november hó 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **M. GY.** és társai ellen indított büntetőügyben a másodfellebbezéseket elbírálv a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.79/2012/57. számú ítéletét **C. L. XII. rendű és T. M. XIII. rendű** vádlottakra vonatkozó részében helybenhagyja.

Kötelezi e vádlottakat a harmadfokú eljárásban felmerült 5 715 (ötezer-hétszáztizenöt) forint bűnügyi költség egyetemleges megfizetésére.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A F. Bíróság a 2011. szeptember 30. napján kihirdetett 12.B.1509/2008/388. számú ítéletével

- a XII. r. terheltet az ellene közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. tv. 274. § (1) bekezdés c) pontja] vádja alól felmentette;

- a XIII. r. terheltet bűnösnek mondta ki 2 rb. közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. tv. 274. § (1) bekezdés c) pont] és ezért őt halmazati büntetésül háromszáz napi tétel pénzbüntetésre ítélte, az egy napi tétel összegét száz forintban állapítva meg, és rendelkezett az így kiszabott összesen 30.000 Ft pénzbüntetés átváltoztatásáról, amennyiben azt a terhelt nem fizetné meg; a terheltet ugyanakkor a közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. tv. 274. § (1) bekezdés c) pontja] vádja alól felmentette.

Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről is.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész a XII. r. terhelt terhére a felmentő rendelkezés miatt, a terhelt bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, a XIII. r. terhelt terhére pedig részben a felmentő rendelkezés miatt, továbbá az elkövetői alakzat megváltoztatása és a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

A F. Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2013. április 17. napján kihirdetett 5.Bf.79/2012/57. számú ítéletével az első fokú határozatot felülbírálv

- a XII. r. terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. tv. 274. § (1) bekezdés c) pont] és ezért őt egy évi időtartamra próbára bocsátotta;

- a XIII. r. terheltet pedig bűnösnek mondta ki további egy rendbeli társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. tv. 274. § (1) bekezdés c) pont];

emellett megváltoztatta a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezést. Egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét e két terhelt tekintetében helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a XII. r. terhelt védője, valamint a XIII. r. terhelt és védője jelentettek be fellebbezést.

Bár a védői fellebbezés célját a másodfokú bíróság elmulasztotta jegyzőkönyvében rögzíteni, az nyilvánvaló a XII. és a XIII. r. terheltek felmentésére, illetve a velük szemben alkalmazott joghátrány enyhítésére, a XIII. r. terhelt írásban bejelentett fellebbezése pedig felmentésére irányult.

A Legfőbb Ügyészség a bejelentett fellebbezéseket alaptalannak találva arra tett indítványt, hogy a Kúria a XII. r. és a XIII. r. terheltekkel szemben a másodfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A Kúria nyilvános ülésén a védő mindkét terhelt felmentését, indítványozta, az ügyész indítványát az írásbelivel egyezően fenntartotta.

A Kúria, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 387. § (1) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta az eljárási törvény rendelkezéseit és figyelemmel volt a Be. XXVIII/A. Fejezetében foglalt, a kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó eljárási

szabályokra is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a XIII. r. terhelt személyi adatai, továbbá a tényállás másodfellebbezéssel érintett II/5. pontjában rögzítettek kapcsán a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az iratok alapján kiegészítette, illetve helyesbítette, egyebekben azonban a XII. és XIII. r. terheltek tekintetében azt megalapozottnak és eljárásában irányadónak tekintette.

Miután a kialakult bírói gyakorlat szerint a tényállás részét képezik azok a tények is, amelyeket helytelen ítéletszerkesztés miatt a bíróság az indokolás más részében rögzít, a Kúria az ítéleti tényállás II/16. pontjához tartozónak tekinti az első fokú ítélet 42. oldalának negyedik bekezdésében rögzített ténymegállapításokat is.

E tényekkel együtt a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített, a bizonyítékok indokolt mérlegelésével megállapított tényállást a Kúria is megalapozottnak találta, az összhangban áll az iratok tartalmával, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, és ekként a harmadfokú eljárásban is irányadó. Így a Kúria határozatát a Be. 387. § (2) bekezdésére és 388. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel erre alapította.

A másodfokon eljáró F. Ítéltábla helytállóan foglalt akként állást, hogy a vádirat a tényállás II/5. és a II/16. pontja szerinti cselekmény kapcsán is tartalmazza mindazon tényállási elemeket, amelyek a büntetőjogi felelősség megállapításához szükségesek voltak, és tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a vádirati tényállásban leírt cselekménnyel - tényállási elemek hiányában - nem valósult meg bűncselekmény.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdése szerint a vád meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekményét tartalmazza, így a cselekmény megítélése szempontjából elsődlegesen a vádban rögzített tényállásnak van jelentősége, ez határozza meg a vád kereteit.

Ennek megfelelően az 1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti - az ún. intellektuális - közokirat-hamisítás miatt emelt vád is akkor minősül törvényesnek, ha tartalmazza a cselekmény elkövetésének helyét, idejét és azt, hogy a terhelt miként működött közre abban, hogy a közokiratba (hatósági nyilvántartásba) valótlan adatot jegyezzenek be (BH 2011.34.).

Ezek bármelyikének hiánya esetén - miként arra a másodfokú bíróság helyesen utalt - a Be. 332. § (1) bekezdés d) pontja alapján az eljárás megszüntetésének, míg abban az esetben, ha a vádirati

tényállásban megfelelően rögzített tények mellett sem állapítható meg a vádlott bűnössége, a Be. 331. § (1) bekezdése alapján a vádlott felmentésének lehet helye.

A F. Ítéltábla helyesen utalt arra is, hogy a bíróságnak a vádat teljes egészében kell vizsgálnia, azaz nem csupán a vádirati tényállás II/5. és a II/16. pontjában rögzített tényeit, ezért jelentősége van a vádirat 9. oldalán a II. ponthoz fűzött bevezető tényállás-résznek is. Ez pedig tartalmazza, hogy a vádiratban felsorolt gazdasági társaságok ügyvezetői hajléktalan, román állampolgárságú, valamint „stróman” személyek voltak, akik az érintett cégeket csak a nekik juttatott készpénzért vették nevükre, és a cégekben semmilyen tevékenységet nem végeztek. Pontosan megjelölte az ügyész a vádirat ezen részében azokat a terhelteket, akik rábírták a többi terheltet a szerződések és egyéb okiratok aláírására. Tartalmazza a vádirat azt is, hogy ügyvédi kapcsolat útján a megfelelő okiratok elintézésével került sor a későbbiekben részletezett egyes cégekre vonatkozó elkövetési magatartás tanúsítására.

Ezek a tények - értelemszerűen - valamennyi résztvevő, ily módon a XII. r. és a XIII. r. vádlottak cselekvőségére is kiterjedt és így azt velük szemben is értékelni kellett.

Azt pedig, hogy melyik terhelt adta át az alapításhoz szükséges iratokat az ezzel foglalkozó terhelt-társának, illetve ki intézte a továbbiakat az ügyvédi kapcsolatain keresztül, kifejezetten tartalmazza a vádirati tényállás. Eszerint a jórészt hajléktalan „ügyvezetők” feladata csak annyi volt, hogy az ügyvédeknel, esetenként kocsmában, autóban aláírják az előre elkészített iratokat, és ezután meg is kapták az ígért összeget az őket beszervező terhelt-társaktól.

Így - miután a tényállás másodfellebbezéssel érintett II/5. és II/16. pontjához tartozó vádnak része a vádirat hivatkozott bevezető része is - a vádirati tényállás ennek megfelelően tartalmazza a XIII. r. terhelt cselekvőségét a színlelt szerződéssel alapított társaságra vonatkozóan, ahogy annak a cégbírószági bejegyzésével kapcsolatos adatokat is, valamint azt is, hogy a terhelt a XII. r. terheltnek névlegesen értékesítette az üzletrészt. Része annak az ezzel kapcsolatos további bejegyzés, annak ideje, illetve az ellenszolgáltatás érdekében történő cselekvés is.

Az ezen alapuló ítéleti tényállásnak - az előzőekben már kifejtetteknek megfelelően - része az első fokú ítélet indokolásában (42. oldal negyedik bekezdés) rögzített azon tény is, hogy a XII. r. terhelt nem ténykedett az M. C. Kft. ügyvezetőjeként, a cég gazdálkodásáról nem bírt tudomással, a társaság üzletrészeinek megvásárlása tekintetében a korábbi

tulajdonossal nem tárgyalta, a szerződést kizárólag B. B. kérésére írta alá.

Kétségtelen, hogy sem az ítéleti, sem a vádirati tényállás nem tartalmazza, hogy a cégbíróságnál az érintett terheltek közül ténylegesen ki járt el, azaz a valótlan adatokat tartalmazó okiratokat ki nyújtotta be.

Ez a körülmény azonban nem eredményezheti sem az eljárás megszüntetését, sem a terheltek felmentését.

A vádirati tényállás és az ítéleti tényállás is tartalmazza, hogy a valótlan adatok alapján a változást a F. Bíróság mint cégbíróság a közhiteles nyilvántartásba bejegyezte, és az a körülmény, hogy a bíróságnál eljáró személy kilétét nem lehetett megállapítani, a terheltek cselekvőségét nem érintette.

Ahogy arra a másodfokú bíróság a bizonyítékok értékelése kapcsán utalt is, a terheltek tisztában voltak azzal, hogy az általuk ügyvéd előtt aláírt iratokat a továbbiakban fel fogják használni. Annak pedig, hogy felhasználó személyéről nem volt tudomásuk, nincs jelentősége.

Az ún. intellektuális közokirat-hamisítást az követi el, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, változására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot közokiratba foglaljanak, és a cselekmény a valótlan adat, tény vagy nyilatkozat bejegyzésével válik befejezetté. Az az elkövető tehát, aki valótlan tartalmú magánokirat - szerződés - aláírásával közreműködött abban, hogy valótlan adatot jegyezzenek be a közokiratba, azaz a cégnyilvántartásba, elkövette ezt a bűncselekményt.

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla helytállóan állapította meg a XII. r. terhelte és a XIII. r. terheltek bűnösségét a tényállás II/16. pontjában írt cselekményben, és helytállóan minősítette azt az 1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntettének, ahogy helytálló a tényállás II/5. pontjában írt cselekmények minősítése is.

Az ún. intellektuális közokirat-hamisítás tetteskénti elkövetési magatartása az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően minden olyan értelmi, fizikai cselekvőséget magában foglal, amely alkalmas arra, hogy annak következményeként a közokirat kiállítására illetékes személy a közokiratba joghatással bíró valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot rögzítsen.

Az adott ügyben az elsőfokú bíróság indokolásával szemben ennek a bűncselekménynek az elkövetője nem csak az a személy volt, aki

megbízás vagy meghatalmazás alapján a cégbíróságnál eljárta, hanem mindazok, akik szándékos magatartásukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a cégnyilvántartásba valótlan adatok kerüljenek bejegyzésre.

Az irányadó tényállás szerint a terheltek a cégek névleges értékesítésére vonatkozó, azaz valótlan tartalmú magánokirat készítésében vettek részt, tisztában voltak azzal, hogy színlelt szerződést kötöttek, az azt vevőként aláírónak nem állt szándékában a gazdasági társaság tényleges megvásárlása, működtetése, nem akartak a cég ügyvezetőjévé, tagjává válni, az eladók pedig tisztában voltak azzal, hogy soha nem is volt ténylegesen a tulajdonukban az értékesített cég, vételárat nem fizettek és nem kaptak, a cég iratait nem adták és nem vették át, terheltek társaikkal érdemben nem tárgyaltak, vagy nem is találkoztak, az aláírásra pusztán a közvetítő által ígért előnyért vállalkoztak.

Így XII. és XIII. terheltek is megvalósították a törvényi tényállást, miután közreműködtek a hamis bejegyzésre alkalmas okiratok aláírásával a hamis adatok közokiratba történő bejegyzésében, mégpedig társaikkal szándékegységben.

Így a terheltek cselekményeit a másodfokú bíróság helyesen minősítette társtettesként elkövetettnek.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az első-, illetve másodfokú bíróság maradéktalanul feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte. Az 1978. évi IV. törvény 37. §-a szerinti büntetési célok eléréséhez a XII. r. terhelt esetében a próbára bocsátás, a XIII. r. terhelttel szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés valóban szükséges, így ezek enyhítésére a Kúria sem látott alapot.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A Kúria a Be. 398. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel a Be. 381. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a harmadfokú eljárásban felmerült büntetői költség viseléséről.

A fellebbezés kizártságára vonatkozó rendelkezés a Be. 3. §-ának (4) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Szabó Péter s. k. bíró

A F. Ítélet tábla 5.Bf.79/2012/57. számú ítélete a XII. rendű és a XIII. rendű vádlottakra vonatkozó részében a Kúria

*Bhar.I.941/2013/6. számú végzése folytán 2013. év november hó 26.
napjával kezdődő hatállyal jogerős és végrehajtható.*

Budapest, 2013. november 26.

*Dr. Mészár Róza s. k.
a tanács elnöke*

A kiadmány hiteléül

*bíróági ügyintéző
MGy*